

Wskazówki dla osób pobierających próbki wody do badań mikrobiologicznych

1. Pobranie próbki

- 1.1. Wodę do badań mikrobiologicznych należy pobrać do sterylnych butelek z tiosiarczanem sodu, po które należy zgłosić się do Laboratorium.
- 1.2. Woda powinna być pobierana z kurka/ kranu utrzymanego w dobrym stanie technicznym, tj. pozbawionego rdzy i takiego, który nie przecieka.
- 1.3. Jeśli to możliwe, należy pobrać próbkę z kurka/ kranu wykonanego z metalu nadającego się do opalenia w płomieniu palnika. Należy unikać pobierania próbek z baterii kuchennych z wyciąganą wylewką oraz ze słuchawek prysznicowych.
- 1.4. Przed przystąpieniem do pobierania próbki wody, jeśli jest to możliwe, z kurka/ kranu należy zdjąć wszelkie dodatkowe urządzenia np. sitko przeciwrozpryskowe, przedłużka silikonowa, wąż gumowy oraz uszczelki gumowe.
- 1.5. Następnie, jeśli test to konieczne, należy usunąć wszelkie zanieczyszczenia stałe na zewnątrz i wewnątrz kurka/ kranu przez umycie za pomocą gąbki do mycia naczyń lub czystej szczoteczki np. do butelek oraz roztworu detergentu (np. płynu do mycia naczyń) i obfite spłukanie wodą wypływającą z tego kurka.
- 1.6. Przed wykonaniem dalszych czynności należy założyć rękawiczki jednorazowe.
- 1.7. Oczyszczony metalowy kurek/ kran należy poddać dezynfekcji z użyciem np. 70% etanolu, a następnie opalić w płomieniu palnika. Nie zaleca się opalania kranów chromowanych, gdyż mogą ściemnieć. W przypadku kurków/ kranów z tworzyw sztucznych lub takich, które nie mogą być opalone, należy zastosować wyjaławianie z użyciem np. 70% etanolu, 70% izopropanolu lub roztworami innych środków dezynfekujących, np. roztworem podchlorynu. W tym celu wylewkę kranu zanurzyć na 2-3 minuty w 70% etanolu lub 70% izopropanolu lub roztworze innego środka dezynfekującego, nalanego do moczówki lub innego czystego pojemniczka. W przypadku wylewek poziomych, których nie można zanurzyć, należy w ich końcówkę zatknąć watę, nasączoną etanolem lub izopropanolem lub innym środkiem dezynfekującym i pozostawić na 2-3 minuty. Przed rozpoczęciem pobierania wody należy wyjąć watę, a środki dezynfekujące należy wypłukać z wylewki kranu.
- 1.8. Kurek/ kran najpierw otworzyć/ odkręcić na maksymalny przepływ na 5-10 sekund, a następnie zredukować przepływ o połowę i spuszczać wodę przez ok. 3 minuty lub inny czas, który pozwoli na usunięcie stagnującej wody w instalacji, osiągnięcie stałej temperatury i pobranie reprezentatywnej próbki. W przypadku rozgałęzionej sieci wodociągowej należy spuszczać wodę swobodnym strumieniem przez co najmniej 30 minut.
- 1.9. W przypadku gdy pobierana jest próbka do badań w kierunku bakterii z rodzaju Legionella, czas spuszczenia wody przed pobraniem próbki zależy od celu badania. W przypadku oceny wpływu materiałów konstrukcyjnych na jakość wody, próbka jest pobierana bezpośrednio po otwarciu kurka/ odkręceniu kranu. W przypadku badania jakości wody ze zbiorników, podgrzewaczy czy innych urządzeń próbki pobiera się jak najbliżej zbiornika po usunięciu zalegającej w przewodach wody, pozwalając jej wypływać swobodnie. Po oszacowaniu niezbędnego czasu płukania przy odpowiednim natężeniu przepływu usuwa się z przewodów odpowiednią objętość wody. Zastosowany czas powinien być pięciokrotnie dłuższy niż obliczony.
- 1.10. W przypadku oceny stanu armatury i/lub instalacji, próbkę wody należy pobrać niezwłocznie po otwarciu kurka/ odkręceniu kranu.

- 1.11. Jeśli osoba pobierająca próbkę posiada termometr, należy zmierzyć temperaturę pobieranej wody, umieszczając termometr w strumieniu wody wypływającej z kurka/ wylewki kranu (ale nie robić tego nad butelką, do której pobiera się wodę).
- 1.12. Do badań mikrobiologicznych należy pobrać wodę zimną, za wyjątkiem badań w kierunku Legionella spp., do których należy pobrać wodę ciepłą (ze względu na specyfikę bakterii). Możliwe jest jednak badanie wody zimnej w kierunku Legionella spp. (np. woda z systemów chłodniczych).
- 1.13. Jałową butelkę należy otworzyć tuż przed pobraniem próbki, zachowując szczególne środki ostrożności i unikając zanieczyszczenia np. przez dotknięcie palcami szyjki butelki, gwintu i wewnętrznych powierzchni zakrętki lub upuszczenie zakrętki na podłogę.
- 1.14. Odkręconą zakrętkę należy odłożyć „do góry dnem” na czystej powierzchni.
- 1.15. Otwartą butelkę należy umieścić pod strumieniem swobodnie wypływającej wody i napełnić ją do około $\frac{3}{4}$ pojemności, co pozwoli Laboratorium na wystarczające wymieszanie próbki przed analizą i zapobiegnie wypłukaniu tiosiarczanu sodu zawartego w butelce.
- 1.16. Po napełnieniu butelki z próbką należy ją dokładnie zakręcić i jeśli zaistnieje taka potrzeba, wytrzeć od zewnątrz papierowym ręcznikiem.
- 1.17. Po pobraniu próbki wody do badań należy pobrać dodatkowo z tego samego kranu wodę do moczówki wydawanej przez Laboratorium razem z butelką.

2. Oznakowanie próbek:

Bezpośrednio po pobraniu próbki na butelce należy zapisać dane identyfikacyjne próbki takie jak: data, godzina, miejsce pobrania oraz nazwisko osoby pobierającej próbkę.

3. Transport

- 3.1. Próbkę wody w butelce oraz wodę w moczówce należy dostarczyć do Laboratorium tak szybko, jak jest to możliwe, najlepiej niezwłocznie po pobraniu.
- 3.2. Na czas transportu butelkę z próbką wody oraz moczówkę z wodą należy zabezpieczyć przed zbędnym wytrząsaniem, ekspozycją na działanie światła i działanie temperatury. W tym celu należy je obie (butelkę i moczówkę) wstawić do pudełka ze styropianu wraz z wkładami chłodzącymi lub do lodówki turystycznej z wkładami chłodzącymi lub lodówki turystycznej ze sprężarką.
- 3.3. Wkłady chłodzące należy uprzednio zamrozić, żeby spełniły swoją rolę.
- 3.4. Woda w moczówce nie podlega badaniu lecz służy wyłącznie do pomiaru temperatury po dostarczeniu próbki wraz z moczówką do Laboratorium.

W przypadku ewentualnych wątpliwości podczas pobierania próbki, prosimy o kontakt telefoniczny pod numerem **603-171-355**.